

Suomen Punaisen Ristin säännöt

Hyväksytty Suomen Punaisen Ristin yleiskokouksessa 11.6.2017 (asetus 827/2017)

Muutettu yleiskokouksessa 11.6.2023 (asetus 989/2023)

Lukujaottelu

1 luku Yleiset säännökset

2 luku Jäsenet

3 luku Luottamushenkilöt, nimenkirjoittaminen ja haasteen tiedoksiantaminen

4 luku Osastot

5 luku Piirit

6 luku Yleiskokous

7 luku Valtuusto

8 luku Järjestön hallitus, puheenjohtaja ja pääsihteeri

9 luku Sovittelulautakunta

10 luku Veripalvelu

11 luku Huomionosoitukset

12 luku Taloushallinto ja sisäinen valvonta

13 luku Erinäiset säännökset

14 luku Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Kotipaikka

Järjestön Suomen Punainen Risti – Finlands Röda Kors kotipaikka on Helsinki.

2 §

Tarkoitus

Järjestön tarkoituksena on Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun kansainvälisen liikkeen perusperiaatteiden (*Punaisen Ristin perusperiaatteet*) mukaisesti:

- 1) kaikissa oloissa suojella elämää ja terveyttä sekä puolustaa ihmisarvoa ja ihmisoikeuksia;
- 2) edistää kansojen välistä yhteistyötä ja rauhaa;
- 3) pelastaa ihmishenkiä kotimaassa ja ulkomailla;
- 4) auttaa kaikkein heikoimmassa asemassa olevia inhimillisten kärsimysten ehkäisemiseksi ja lieventämiseksi;
- 5) tukea ja avustaa maan viranomaisia niin rauhan kuin sodan ja aseellisten selkkausten aikana ihmisten hyvinvoinnin edistämiseksi;
- 6) edistää kansalaisten keskuudessa yhteisvastuuta ja auttamismieltä;
- 7) edesauttaa vapaaehtoistoimintaa ihmisten auttamiseksi;
- 8) edistää auttamisvalmiutta; sekä
- 9) lisätä ymmärrystä Punaisen Ristin työtä ja yleisinhimillisiä pyrkimyksiä kohtaan.

3 §

Toimintamuodot

Tarkoituksensa toteuttamiseksi järjestö:

- 1) ylläpitää ja vahvistaa auttamisvalmiutta ja harjoittaa humanitaarista avustustoimintaa;
- 2) ylläpitää auttamismieltä;
- 3) ylläpitää ja vahvistaa järjestön valmiutta;
- 4) hankkii jäseniä ja vapaaehtoisia;
- 5) harjoittaa ja kehittää osaltaan terveyden, hyvinvoinnin, turvallisuuden ja pelastustoimen vapaaehtoistoimintaa;
- 6) huolehtii henkilötiedustelutoiminnasta;
- 7) harjoittaa tarvittavaa sosiaali- ja terveystaloudellista toimintaa;
- 8) harjoittaa ensiaputoimintaa ja -koulutusta;
- 9) harjoittaa veripalvelutoimintaa veripalvelulain (197/2005) mukaisesti;
- 10) harjoittaa nuorisotyötä ja -toimintaa;
- 11) edistää yhdenvertaisuutta ja harjoittaa monikulttuurisuustyötä;
- 12) harjoittaa ihmisoikeus- ja kansainvälisyyskasvatusta;
- 13) kouluttaa jäseniä, vapaaehtoisia ja ammattihenkilöstöä sekä organisoii näiden työtä;
- 14) harjoittaa viestintä- ja julkaisutoimintaa;
- 15) tekee tunnetuksi Suomen Punaisesta Rististä annetun lain (238/2000) 1 §:n 1 momentissa mainittuja valtiosopimuksia sekä muuta kansainvälistä humanitaarista oikeutta sekä omalta osaltaan edistää niiden täytäntöönpanoa ja noudattamista;
- 16) järjestää avustuseräyksiä ja kampanjoita;
- 17) harjoittaa toimintansa tukemiseksi järjestön tarkoitusta edistävää taloudellista toimintaa sekä muuta varainhankintaa;
- 18) toimii yhteistyössä kansainvälisen Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun liikkeen keskuselinten sekä muiden maiden kansallisten yhdistysten kanssa;
- 19) voi toimia yhteistyössä toisten oikeuskelpoisten yhteisöjen, säätiöiden ja laitosten kanssa; sekä
- 20) ryhtyy tarvittaessa muihin järjestön tarkoitusta edistäviin tai tukeviin toimiin.

4 §

Toimielimet ja järjestöyksiköt

Järjestön paikalliset toimielimet ovat osaston kokous ja osaston hallitus.

Järjestön alueelliset toimielimet ovat piirin kokous ja piirin hallitus.

Järjestön valtakunnalliset toimielimet ovat yleiskokous, valtuusto, järjestön hallitus ja pääsihteeri.

Järjestöyksiköitä ovat järjestön keskushallinto, piirit ja osastot. Järjestöyksiköt laitoksineen muodostavat Suomen Punaisen Ristin.

Keskushallinnolla tarkoitetaan järjestön hallitusta, pääsihteeriä, keskustoimistoa sekä järjestön hallituksen päätöksellä perustettuja keskushallinnon laitoksia.

5 §

Suojelija

Järjestön hallitus päättää tasavallan presidentin kutumisesta järjestön suojelijaksi, kuten Suomen Punaisesta Rististä annetun lain 3 §:n 1 momentissa säädetään.

6 §

Tunnus

Punaisen ristin tunnuksen suojele- ja ilmaisevasta käytöstä vastaa valtio eräiden kansainvälisesti suojattujen tunnusten käytöstä annetun lain (947/1979) sekä Suomen Punaisesta Rististä annetun lain 1 §:n 1 momentissa mainittujen valtiosopimusten mukaisesti.

Järjestöllä on Punaisen Ristin kansainvälisesti tunnustettuna kansallisena yhdistyksenä oikeus käyttää punaisen ristin tunnusta ilmaisemaan omaa toimintaansa.

Järjestön hallitus valtakunnallisesti sekä piirin hallitus alueellisesti ja osaston hallitus paikallisesti omalta osaltaan valvovat punaisen ristin tunnuksen sekä Punaisen Ristin, Punaisen Puolikuun ja Punaisen Kristallin nimen käyttöä.

Järjestön hallitus voi vahvistaa punaisen ristin tunnuksen käytöstä graafiset ohjeet sekä antaa tarvittaessa muitakin ohjeita.

7 §

Kielet

Järjestön kielet ovat suomi ja ruotsi. Saamelaisten kotiseutualueella järjestön toiminnassa turvataan saamelaiden kielelliset oikeudet noudattamalla soveltuvien osien saamen kielilakia (1086/2003).

8 §

Punaisen Ristin peruseriaatteet

Järjestön kaikkien jäsenten, toimielinten ja vapaaehtoisten on noudatettava toiminnassaan Punaisen Ristin peruseriaatteita, joita ovat inhimillisuus, tasapuolisuus, puolueettomuus, riippumattomuus, vapaaehtoisuus, yleismaailmallisuus ja ykseys.

Punaisen Ristin peruseriaatteiden sekä Suomen Punaisesta Rististä annetun lain 1 §:n 1 momentissa mainittujen valtiosopimusten perusteella järjestöllä jäsenineen ja toimielimineen on sekä oikeudellisesti että toiminnallisesti riippumaton asema suhteessa valtion ja kuntien viranomaisiin sekä muun julkisen vallan käyttäjiin.

Valtion ja kuntien viranomaisten sekä muun julkisen vallan käyttäjien tulee kunnioittaa Punaisen Ristin peruseriaatteita.

9 §

Syrjintäkielto

Ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, perhe-suhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella järjestön missään toiminnoissa, erityisesti jäsenyyteen liittyvissä asioissa. Tämän estämättä valtuustolla on mahdollisuus vahvistaa jollekin jäsenryhmälle alennettu henkilöjäsenmaksu.

2 luku

Jäsenet

10 §

Jäsenistö

Järjestön jäseniä ovat:

- 1) henkilöjäsenet;
- 2) kunniajäsenet; sekä
- 3) kannatusjäsenet;

11 §

Henkilöjäsenet (muutettu asetuksella 989/2023, 2.11.2023)

Järjestön henkilöjäseneksi pääsee jokainen, joka noudattaa Punaisen Ristin peruseriaatteita ja edistää Punaisen Ristin tarkoituksen toteuttamista.

Sen, joka tahtoo liittyä järjestön jäseneksi, tulee ilmoittaa aikomuksestaan järjestölle.

Järjestön hallitus päättää jäsenten hyväksymismenettelystä ja hyväksymisen edellytyksistä. Henkilöjäsen kirjataan siihen osastoon, johon hän haluaa liittyä. Jollei jäsen ilmoita, mihin osastoon hän haluaa liittyä, henkilöjäsen kirjataan hänen ilmoittamansa osoitteen perusteella asuinpaikkaansa lähinnä olevaan osastoon.

12 §

Kunniajäsenet

Yleiskokous voi järjestön hallituksen esityksestä kutsua järjestön kunniajäseniksi niitä, jotka ovat erityisesti ansioituneet järjestön toiminnassa.

Piirin kokous voi piirin hallituksen esityksestä kutsua piirin kunniajäseniksi niitä, jotka ovat ansioituneet järjestön alueellisessa tai paikallisessa toiminnassa.

Osaston kokous voi osaston hallituksen esityksestä kutsua osaston kunniajäseniksi niitä, jotka ovat ansioituneet järjestön paikallisessa toiminnassa.

Kunniajäsenellä on läsnäolo- ja puheoikeus yleiskokouksessa sekä sen järjestöyksikön kokouksessa, joka on kutsunut hänet kunniajäsenekseen. Kunniajäsenellä ei ole muita henkilöjäsenen oikeuksia eikä velvollisuuksia.

13 §

Kannatusjäsenet

Järjestö järjestön hallituksen päätöksellä, piirit piirin hallituksen päätöksellä ja osastot osaston hallituksen päätöksellä voivat ottaa itselleen kannatusjäseniä, joita voivat olla yksityis- ja julkisoikeudelliset oikeushenkilöt.

Kannatusjäsenellä on läsnäolo-oikeus yleiskokouksessa sekä sen piirin tai osaston kokouksessa, jonka kannatusjäsen se on. Kannatusjäsenen jäsenmaksuvelvollisuudesta säädetään 16§:ssä.

Kannatusjäsenellä ei ole muita henkilöjäsenen oikeuksia eikä velvollisuuksia.

14 §

Jäsenen eroaminen, erottaminen ja eronneeksi katsominen

Järjestön jäsenellä on oikeus milloin tahansa erota järjestöstä ilmoittamalla siitä järjestölle.

Järjestön hallitus voi omasta aloitteestaan tai piirin hallituksen tai osaston hallituksen esityksestä erottaa jäsenen, joka on menettelyllään vahingoittanut järjestöä, toiminnallaan järjestön jäsenenä loukannut Punaisen Ristin perusperiaatteita tai sääntöjä tai aiheuttanut merkittävää taloudellista haittaa. Erotetulle jäsenelle ilmoitetaan päätöksestä kirjallisesti.

Jäsenelle, jonka erottamista on esitetty, on varattava mahdollisuus tulla kuulluksi ennen asian käsittelyä.

Erotettu jäsen voi vaatia erottamisasiansa uudelleen käsittelyä valtuustossa. Kirjallinen vaatimus asiasta on tehtävä valtuustolle 30 päivän kuluessa erottamispäätöksen tiedoksisaannista.

Jäsenmaksuvelvollinen jäsen, joka on jättänyt suorittamatta jäsenmaksunsa, katsotaan eronneeksi järjestöstä toimintavuoden päättyessä.

15 §

Jäsenluettelo

Järjestön hallitus pitää järjestön kaikista jäsenistä piiri- ja osastokohtaista luetteloa, johon merkitään kunkin jäsenen osalta nimi ja syntymäaika, jäsenyyden laji, riittävät osoitetiedot sekä 11 luvun mukaisesti annetut huomionosoitukset.

Jäsenluettelossa olevien tietojen tarkastamisesta ja luovuttamisesta säädetään henkilötietolaissa (523/1999).

Hallitus tai pääsihteeri hallituksen valtuuttamana päättää, ovatko tietojen luovuttamisen edellytykset olemassa.

Jäsenluetteloa on pidettävä niin, että järjestön jäsen voi ilmoittaa kielekseen jonkin 7 §:ssä mainituista kielistä.

16 §

Jäsenmaksut ja kannatusmaksut

Henkilöjäsenet suorittavat järjestölle vuotuisen jäsenmaksun, jonka suuruuden valtuusto vahvistaa kevätkokouksessaan seuraavaksi kalenterivuodeksi. Valtuusto voi vahvistaa henkilöjäsenille ainaisjäsenmaksun, jonka suuruus on vähintään kymmenen vuoden vuotuinen jäsenmaksu. Valtuusto voi vahvistaa jollekin jäsenryhmälle alennetun henkilöjäsenmaksun, kuitenkin enintään yhdeksi vuodeksi kerrallaan.

Kannatusjäsenet suorittavat järjestölle vuotuisen kannatusmaksun, jonka vähimmäismäärän valtuusto vahvistaa kevätkokouksessaan seuraavaksi kalenterivuodeksi.

Kunniajäsenillä ei ole jäsenmaksuvelvollisuutta.

Järjestön hallitus järjestää jäsenmaksujen valtakunnallisen perinnän.

17 §

Aloiteoikeus

Järjestön jokaisella jäsenellä ja toimielimellä on oikeus tehdä järjestön paikallista, alueellista tai valtakunnallista toimintaa koskevia aloitteita. Aloitteiden käsittelystä määrätään järjestön työjärjestyksessä.

3 luku

Luottamushenkilöt, nimenkirjoittaminen ja haasteen tiedoksiantaminen

18 §

Luottamushenkilöiden ehdolle asettaminen (*muutettu asetuksella 989/2023, 2.11.2023*)

Järjestön henkilöjäsen voi esittää ehdokkaita luottamushenkilön vaalia varten siinä osastossa, johon hänet on kirjattu. Järjestön henkilöjäsen ja osaston hallitus voivat esittää ehdokkaita oman piirinsä luottamushenkilön vaalia varten.

Järjestön henkilöjäsen, osaston hallitus ja piirin hallitus voivat esittää ehdokkaita yleiskokouksen valitsemien luottamushenkilöiden ja tilintarkastajien vaaleja varten 44 §:ssä tarkoitetulle vaalitoimikunnalle viimeistään kuusi viikkoa ennen yleiskokousta yleiskokouksen vaalitoimikunnan ilmoittamalla tavalla.

19 §

Periaatteet luottamushenkilöitä ehdolle asetettaessa

Luottamushenkilöitä ehdolle asetettaessa tulee ehdokkailta edellyttää sitoutumista Punaisen Ristin perusperiaatteisiin sekä halua edistää Punaisen Ristin tarkoituksen toteuttamista. Tämän lisäksi tulee ottaa mahdollisimman tarkoin huomioon toimielinten kokoonpanossa alueellinen ja kielellinen sekä eri sukupuolten ja eri ikäryhmien edustus.

20 §

Luottamushenkilöiden kelpoisuus ja toimikausi

Järjestön luottamustoimeen voidaan tilintarkastajia, toiminnantarkastajia ja valtion viranomaisten valtuustoon nimeämiä edustajia lukuun ottamatta valita vain järjestön henkilöjäsen. Luottamustoimeen valittavan tulee olla kirjoilla kyseisessä osastossa tai, piirin ollessa kyseessä, piirin alueella toimivassa osastossa. Järjestön työntekijä ei voi toimia järjestön luottamustoimessa.

Järjestön luottamustoimeen valittavan on oltava 15 vuotta täyttänyt. Konkurssissa oleva, liiketoimintakieltoon määrätty tai se, jonka toimintakelpoisuutta on rajoitettu, ei voi olla järjestön luottamustoimessa.

Järjestön luottamustoimeen valittavalla tulee olla tehtävän laajuus ja vastuut huomioon ottaen riittävä osaaminen ja kokemus.

Henkilöjäsentä ei saa valita samaksi toimikaudeksi sekä valtuustoon että järjestön hallitukseen.

Yleiskokouksen valitsemien luottamushenkilöiden toimikausi alkaa heti yleiskokouksen päättyttyä ja jatkuu seuraavan yleiskokouksen päättymiseen.

Piirin ja osaston luottamushenkilöiden toimikauden alkamisesta ja päättymisestä määrätään piirien ja osastojen johtosäännössä.

21 §

Nimenkirjoittajat

Järjestön nimen kirjoittavat järjestön puheenjohtaja tai varapuheenjohtajat, kukin erikseen yhdessä pääsihteerin tai yhden hallituksen keskuudestaan valtuuttaman jäsenen kanssa.

Piirin nimen kirjoittavat piirin puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja yhdessä tai kumpikin erikseen yhdessä piirin toiminnanjohtajan kanssa.

Osaston nimen kirjoittavat osaston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja yhdessä tai kumpikin erikseen yhdessä yhden hallituksen keskuudestaan valtuuttaman jäsenen, osaston rahastonhoitajan tai osaston toiminnanjohtajan kanssa. Osaston hallitus voi valtuuttaa keskuudestaan enintään kaksi nimenkirjoittajaa kerrallaan.

Nimenkirjoittajan on oltava 18 vuotta täyttänyt. Konkurssissa oleva, liiketoimintakieltoon määrätty tai se, jonka toimikelpoisuutta on rajoitettu, ei voi toimia järjestön, piirin tai osaston nimenkirjoittajana.

22 §

Nimenkirjoittajaluettelo

Järjestön hallitus pitää nimen kirjoittamiseen oikeutetuista järjestön, piirien ja osastojen nimenkirjoittajista luettelo, joka on esillä järjestön keskustoimistossa ja josta annetaan tietoja ja otteita niitä haluaville.

Nimenkirjoittajaluetteloon merkitään piirien ja osastojen nimi, kotipaikka, kieli ja alue. Lisäksi nimenkirjoittajaluetteloon merkitään piirin ja osaston ilmoittama osoite tai sähköpostiosoite.

Nimenkirjoittajaluettelo varten järjestyksiköt ovat velvollisia toimittamaan heti henkilövalintojen jälkeen nimenkirjoittajatiedot sekä muut luetteloon merkittävät tiedot mahdollisimman pian pääsihteerille tämän määräämällä tavalla.

23 §

Haasteen tiedoksiantaminen

Haaste tai muu tiedoksianto on katsottava annetuksi järjestölle taikka sen piirille tai osastolle, kun joku järjestyksikön nimen kirjoittamiseen oikeutetuista on saanut siitä tiedon.

4 luku

Osastot

24 §

Osaston perustaminen ja purkaminen

Osaston voi piirin hallituksen suostumuksella perustaa vähintään 20 järjestön henkilöjäsentä, jotka ilmaisevat halunsa liittyä perustettavaan osastoon. Piirin hallitus, jonka alueelle osasto halutaan perustaa, hyväksyy osaston järjestöön kuuluvaksi ja päättää osaston nimen, kotipaikan, kielen ja alueen.

Osaston alueesta päätettäessä on otettava huomioon, että osastojen aluejaon on katettava koko piirin alue. Samalla alueella voi toimia useampia osastoja. Kaksikieliselle alueelle voidaan perustaa suomenkielisiä, ruotsinkielisiä tai kaksikielisiä osastoja. Niillä voi olla kokonaan tai osittain samat alueet, ja ne voivat kuulua eri piireihin.

Päätös osaston purkamisesta on tehtävä osaston kokouksessa vähintään kolmen neljäsosan ääntenenemmistöllä annetuista äänistä. Tällöin piirin hallitus määrää, miten osaston omaisuus ja sitoumukset jaetaan. Purkautuvaan osastoon kirjattu jäsen siirretään siihen osastoon, johon purkautuvan osaston alue liitetään tai muuhun piirin hallituksen määräämään osastoon, jollei jäsen ilmoita, mihin osastoon hän haluaa siirtyä.

25 §

Osaston erottaminen

Osasto, joka rikkoo järjestöön kuulumisesta johtuvia velvoitteita tai tarkoituksellisesti toimii järjestön perusperiaatteiden vastaisesti, voidaan järjestön hallituksen päätöksellä erottaa järjestöstä.

Erotettu osasto voi vaatia erottamisasiansa uudelleen käsittelyä valtuustossa. Kirjallinen vaatimus asiasta on tehtävä valtuustolle 30 päivän kuluessa erottamispäätöksen tiedoksisaannista.

Erotettu osasto menettää oikeutensa käyttää Punaisen Ristin nimeä ja tunnusta. Osaston omaisuus siirtyy piirin hallituksen hoidettavaksi. Omaisuus on käytettävä järjestön tarkoitusta toteuttavaan toimintaan osaston alueella.

Erotettuun osastoon kirjattu jäsen siirretään siihen osastoon, johon erotetun osaston alue liitetään tai muuhun piirin hallituksen määräämään osastoon, jollei jäsen ilmoita, mihin osastoon hän haluaa siirtyä.

26 §

Osastojen yhdistyminen tai jakaantuminen

Kaksi tai useampi osasto voi yhdistyä joko perustamalla uuden osaston tai liittymällä yhteen olemassa olevaan osastoon. Osasto voi jakautua kahteen tai useampaan osastoon.

Osastot päättävät yhdistymisestä tai jakautumisesta kunkin osaston kokouksessa vähintään kahden kolmasosan enemmistöllä annetuista äänistä.

Lopullisen päätöksen osastojen yhdistymisestä tai jakautumisesta tekee piirin hallitus sen jälkeen, kun osastot ovat päättäneet yhdistymisestä tai jakautumisesta omissa kokouksissaan. Piirin hallitus päättää yhdistymisen tuloksena syntyneen osaston tai jakautumisen tuloksena syntyneiden osastojen nimestä ja rajoista, sekä yhdistyvien tai jakautuvien osastojen omaisuuden ja sitoumusten siirtymisestä.

Yhdistyvien osastojen luottamushenkilöiden vaalista määrätään osastojen johtosäännössä.

Jakautuvaan osastoon kirjattu jäsen siirretään ilmoittamansa osoitteen perusteella asuinpaikkaansa lähinnä olevaan osastoon, jollei hän ilmoita, mihin osastoon hän haluaa siirtyä.

Yhdistyvään osastoon kirjattu jäsen siirretään syntyvään uuteen osastoon, jollei hän ilmoita haluavansa siirtyä johonkin toiseen osastoon.

26 a §

Toimintansa lopettaneen osaston yhdistäminen toiseen osastoon (lisätty asetuksella 989/2023, 2.11.2023)

Jos osaston kokousta ei ole pidetty kahden peräkkäisen kalenterivuoden aikana ja sen tilinpäätöstä ei ole vahvistettu kahden peräkkäisen tilikauden ajalta, piirin hallitus voi päättää osaston yhdistämisestä toiseen osastoon. Piirin hallitus päättää yhdistymisen tuloksena syntyneen osaston nimestä ja rajoista sekä toimintansa lopettaneen osaston omaisuuden ja sitoumusten siirtymisestä.

Toimintaa jatkava osasto päättää yhdistämisen hyväksymisestä vähintään kahden kolmasosan enemmistöllä annetuista äänistä.

Toimintansa lopettaneeseen osastoon kirjattu jäsen siirretään toimintaa jatkavaan osastoon, jollei hän ilmoita haluavansa siirtyä johonkin toiseen osastoon.

27 §

Osaston kokoukset

Osaston kokouksia ovat varsinaiset kokoukset, joita ovat vuosittain viimeistään maaliskuussa pidettävä kevätkokous ja viimeistään marraskuussa pidettävä syyskokous, sekä ylimääräinen kokous.

Ylimääräinen osaston kokous pidetään, kun osaston kokous niin päättää, osaston hallitus katsoo sen tarpeelliseksi tai kun vähintään yksi kymmenesosa osaston jäsenistä taikka kun yksikin osaston tilintarkastajista tai toiminnantarkastaja sitä vaatii. Ylimääräisessä osaston kokouksessa käsitellään asiat, joita varten se on kutsuttu koolle ja jotka osaston hallitus on kokoukselle esittänyt.

Osaston kokous on pidettävä 1 momentissa säädettyä aikana. Jos sitä ei ole kutsuttu koolle, on jokaisella osastoon kirjatulla jäsenellä oikeus vaatia osaston kokouksen pitämistä.

Vaatus osaston kokouksen pitämisestä on esitettävä kirjallisesti osaston hallitukselle. Osaston hallituksen on viipymättä vaatimuksen saatuaan kutsuttava osaston kokous koolle. Jollei osaston kokousta ole kutsuttu koolle tai vaatimusta ole voitu esittää osaston hallitukselle, piirin hallituksen tulee vähintään kahden kokouksen pitämistä vaatineen osastoon kirjatun jäsenen hakemuksesta velvoittaa piirin toiminnanjohtaja kutsumaan koolle osaston kokous osaston kustannuksella.

Osaston kokous on laillinen, jos se on kutsuttu koolle 28§:n mukaisesti, ja päätösvaltainen, kun kokouksessa on läsnä vähintään kolme osastoon kirjattua henkilöjäsentä.

Osaston kokouksen toimihenkilöksi sihteerinä lukuun ottamatta voidaan valita vain osastoon kirjattuja henkilöjäseniä.

28 §

Osaston kokouksen koollekutsuminen (*muutettu asetuksella 989/2023, 2.11.2023*)

Osaston hallitus kutsuu osaston kokouksen koolle. Kokouskutsu on toimitettava jokaiselle osastoon kirjatulle jäsenelle joko henkilökohtaisena viestinä, tai julkaisemalla kutsu osaston alueella ilmestyvässä sanomalehdessä tai osaston käyttämällä sähköisellä alustalla viimeistään viikkoa ennen kokousta.

Kokouskutsussa on mainittava kokouksessa käsiteltävät asiat. Päätöstä osaston kokouksessa ei saa tehdä seuraavista asioista, jos asiaa ei ole mainittu kokouskutsussa:

- 1) osaston kiinteän omaisuuden myyminen, muu luovuttaminen tai kiinnittäminen taikka osaston toiminnan kannalta huomattavan muun omaisuuden luovuttaminen;
- 2) osaston hallituksen tai osaston hallituksen jäsenen taikka tilintarkastajan tai toiminnantarkastajan valitseminen tai erottaminen;
- 3) osaston purkaminen, yhdistyminen yhden tai useamman osaston kanssa tai jakaantuminen useampaan osastoon;
- 4) osaston tilinpäätöksen vahvistaminen sekä vastuuvapauden myöntäminen osaston hallitukselle ja muille tilivelvollisille; sekä
- 5) osaston nimen, kotipaikan, kielen tai alueen muuttaminen.

29 §

Ääni-, puhe- ja läsnäolo-oikeus osaston kokouksessa

Henkilöjäsenellä on läsnäolo-, puhe- ja äänioikeus sen osaston kokouksessa, johon hänet on kirjattu. Lisäksi läsnäolo- ja puheoikeus osaston kokouksessa on osaston kunniajäsenellä, osaston toimintaan säännöllisesti osallistuvilla vapaaehtoisilla, osaston tilin- ja toiminnantarkastajilla sekä niillä, joille osaston kokous on myöntänyt puheoikeuden. Osaston kannatusjäsenellä on läsnäolo-oikeus osaston kokouksessa.

30 §

Osaston hallitus ja rahastonhoitaja

Osaston hallitukseen kuuluvat osaston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä vähintään neljä ja enintään kymmenen muuta jäsentä sen mukaan kuin osaston kokous on päättänyt. Muista jäsenistä vähintään kaksi ja enintään viisi on vuosittain erovuorossa.

Osaston puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muut osaston hallituksen jäsenet valitsee osaston kokous kahden kalenterivuoden pituiseksi toimikaudeksi. Osaston rahastonhoitajan valitsee osaston hallitus.

Osaston puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja rahastonhoitajan on oltava eri henkilöitä.

Jos piirin hallitus perustellusta syystä katsoo, että osaston luottamustoimeen valittu henkilö ei täytä tämän asetuksen 8 ja 20§:ssä jäsenelle ja luottamushenkilölle asetettuja edellytyksiä, sen tulee viipymättä velvoittaa piirin toiminnanjohtaja kutsumaan koolle uusi osaston kokous osaston kustannuksella.

Sama henkilö voidaan valita osaston hallituksen puheenjohtajaksi tai varapuheenjohtajaksi enintään kolmeksi peräkkäiseksi toimikaudeksi.

Osaston hallitus on päätösvaltainen, kun läsnä on vähintään puolet sen jäsenistä osaston puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaan luettuna.

31 §

Osaston hallituksen jäsenen eroaminen ja erottaminen

Osaston hallituksen jäsen voi erota tehtävästä ennen toimikauden päättymistä. Ennenaikaisesta eroamisesta on ilmoitettava kyseisen osaston hallitukselle.

Osaston kokous voi erottaa osaston hallituksen jäsenen kesken toimikauden, jos hallituksen jäsen:

- 1) on pysyvästi esteellinen;
- 2) on toiminut järjestön sääntöjen vastaisesti; tai
- 3) on toiminut Punaisen Ristin perusperiaatteita tai muuten olennaisesti järjestön tarkoitusta vastaan.

Jos osaston hallituksen jäsenyys tulee kesken toimikautta avoimeksi tai jos osaston hallituksen jäsen menettää kelpoisuutensa tehtävään, osaston hallituksen on huolehdittava siitä, että uusi hallituksen jäsen valitaan osaston kokouksessa jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Erotetulle osaston hallituksen jäsenelle ilmoitetaan päätöksestä kirjallisesti. Erotettu osaston hallituksen jäsen voi vaatia tässä pykälässä tarkoitetun erottamisasiansa uudelleen käsittelyä järjestön hallituksessa tekemällä siitä kirjallisen vaatimuksen järjestön hallitukselle 30 päivän kuluessa erottamispäätöksen tiedoksisaannista.

5 luku

Piirit

32 §

Piirin perustaminen ja lakkauttaminen

Alueellista toimintaa varten maa jaetaan piireihin. Valtuusto määrää piirien lukumäärän, kotipaikat, kielet, rajat ja nimet. Kaksikieliselle alueelle voidaan perustaa suomenkielisiä, ruotsinkielisiä tai kaksikielisiä piirejä. Suomen- ja ruotsinkielisillä piireillä voi olla kokonaan tai osittain samat alueet.

Jos piirin aluetta laajennetaan tai supistetaan taikka jos muodostetaan uusi piiri jakamalla tai yhdistämällä piirejä tai piirien osia taikka jos piiri lakkautetaan, järjestön hallitus määrää, miten piirien omaisuus ja sitoumukset jaetaan. Omaisuuden ja muiden oikeuksien sekä sitoumusten jakamisessa otetaan huomioon piirien tai piirien osien jäsenluku, pinta-ala, asukasluku tai muu kohtuullinen peruste, sekä muut periaatteet siten kuin piirin johtosäännössä määrätään.

33 §

Piirin kokoukset

Piirin kokouksia ovat varsinainen kokous sekä ylimääräinen kokous. Varsinainen kokous on piirin vuosikokous, joka on pidettävä vuosittain huhtikuussa.

Ylimääräinen piirin kokous pidetään, kun piirin hallitus katsoo sen tarpeelliseksi tai kun vähintään yksi kymmenesosa piirin osastoista taikka kun yksikin piirin tilintarkastajista sitä vaatii. Ylimääräisessä piirin kokouksessa käsitellään ne asiat, joita varten se on kutsuttu koolle ja jotka piirin hallitus on kokoukselle esittänyt.

Piirin varsinainen kokous on pidettävä 1 momentissa säädettyinä aikana. Jos sitä ei ole kutsuttu koolle, on jokaisella osastolla oikeus vaatia piirin kokouksen pitämistä.

Vaatus piirin kokouksen pitämisestä on esitettävä kirjallisesti piirin hallitukselle. Piirin hallituksen on viipymättä vaatimuksen saatuaan kutsuttava piirin kokous koolle. Jollei piirin kokousta ole kutsuttu koolle tai vaatimusta ole voitu esittää piirin hallitukselle, järjestön hallituksen tulee vähintään kahden kokouksen pitämistä vaatineen osaston hakemuksesta velvoittaa pääsihteeri kutsumaan koolle piirin kokous piirin kustannuksella.

Piirin kokous on laillinen, jos se on kutsuttu koolle 34§:n mukaisesti, ja päätösvaltainen, jos kokouksessa on edustettuna vähintään yksi viidesosa piirin osastoista.

Piirin kokouksen toimihenkilöt yhtä tai useampaa sihteeriä lukuun ottamatta voidaan valita vain osastojen äänivaltaisista edustajista.

34 §

Piirin kokouksen koollekutsuminen (*muutettu asetuksella 989/2023, 2.11.2023*)

Piirin hallitus kutsuu piirin kokouksen koolle. Kokouskutsu on toimitettava piirin osastoille osastokohtaisena viestinä; viimeistään kaksi viikkoa ennen kokousta.

Kokouskutsussa on mainittava kokouksessa käsiteltävät asiat. Päätöstä piirin kokouksessa ei saa tehdä seuraavista asioista, jos asiaa ei ole mainittu kokouskutsussa:

- 1) piirin toiminnan kannalta huomattavan omaisuuden luovuttaminen;
- 2) piirin hallituksen tai piirin hallituksen jäsenen taikka tilintarkastajan valitseminen tai erottaminen;
- 3) piirin lakkauttaminen, yhdistyminen toiseen piiriin tai piirin jakaantuminen; sekä
- 4) piirin nimen, kotipaikan, kielen tai alueen muuttaminen.

35 §

Äänioikeus ja äänivallan käyttäminen piirin kokouksessa

Piirin kokouksessa osastolla on yksi äänivaltainen edustaja kutakin alkavaa 100 jäsentään kohden. Äänivaltaisten edustajien määrän perusteena on edellisen vuoden jäsenmaksunsa suorittaneiden osaston henkilöjäsenten määrä. Osaston edustajat piirin kokoukseen valitsee osaston hallitus osastossa kirjoilla olevista jäsenistä.

36 §

Läsnäolo- ja puheoikeus piirin kokouksessa

Henkilöjäsenellä on läsnäolo- ja puheoikeus sen piirin kokouksessa, johon hänen osastonsa kuuluu. Ääni- valtaisten edustajien lisäksi puheoikeus piirin kokouksessa on piirin hallituksen jäsenillä, piirin kunniajäsenellä, tilintarkastajilla sekä niillä, joille piirin kokous on myöntänyt puheoikeuden. Piirin kannatusjäsenellä on läsnäolo-oikeus piirin kokouksessa.

37 §

Piirin hallitus (muutettu asetuksella 989/2023, 2.11.2023)

Piirin hallitukseen kuuluvat piirin puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä vähintään kuusi ja enintään kuusitoista muuta jäsentä sen mukaan kuin piirin kokous on päättänyt. Muista jäsenistä vähintään kolme ja enintään kahdeksan on vuosittain erovuorossa.

Piirin puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muut piirin hallituksen jäsenet valitsee piirin kokous kahden vuoden pituiseksi toimikaudeksi.

Jos järjestön hallitus perustellusta syystä katsoo, että piirin luottamustoimeen valittu henkilö ei täytä tämän asetuksen 8 ja 20§:ssä jäsenelle ja luottamushenkilölle asetettuja edellytyksiä, sen tulee velvoittaa pääsihteeri kutsumaan koolle uusi piirin kokous piirin kustannuksella.

Sama henkilö voidaan valita piirin hallituksen jäseneksi enintään kolmeksi peräkkäiseksi toimikaudeksi.

Piirin hallitus on päätösvaltainen, kun läsnä on vähintään puolet sen jäsenistä piirin puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaan luettuna.

Piirin hallitus ottaa ja erottaa toiminnanjohtajan, jonka tehtävänä on valmistella piirin hallituksessa käsiteltävät asiat ja panna täytäntöön piirin hallituksen päätökset.

38 §

Piirin hallituksen jäsenen eroaminen ja erottaminen

Piirin hallituksen jäsen voi erota tehtävästä ennen toimikauden päättymistä. Ennenaikaisesta eroamisesta on ilmoitettava kyseisen piirin hallitukselle.

Piirin kokous voi erottaa piirin hallituksen jäsenen kesken toimikauden, jos hallituksen jäsen:

- 1) on pysyvästi esteellinen;
- 2) on toiminut järjestön sääntöjen vastaisesti; tai
- 3) on toiminut Punaisen Ristin peruseriaatteita tai muuten olennaisesti järjestön tarkoitusta vastaan.

Jos piirin hallituksen jäsenyys tulee kesken toimikautta avoimeksi tai jos piirin hallituksen jäsen menettää kelpoisuutensa tehtävään, piirin hallituksen on huolehdittava siitä, että uusi hallituksen jäsen valitaan piirin kokouksessa jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Erotetulle piirin hallituksen jäsenelle ilmoitetaan päätöksestä kirjallisesti. Erotettu piirin hallituksen jäsen voi vaatia tässä pykälässä tarkoitetun erottamisasiansa uudelleenkäsittelyä järjestön hallituksessa tekemällä siitä kirjallisen vaatimuksen järjestön hallitukselle 30 päivän kuluessa erottamispäätöksen tiedoksisaannista.

6 luku

Yleiskokous

39 §

Varsinainen ja ylimääräinen yleiskokous

Järjestön varsinainen yleiskokous pidetään joka kolmas vuosi kesäkuun 20. päivään mennessä. Ylimääräinen yleiskokous pidetään, kun hallitus katsoo sen tarpeelliseksi tai kun valtuusto tai vähintään yksi kymmenesosa osastoista sitä vaatii. Ylimääräisessä yleiskokouksessa käsitellään asiat, joita varten se on kutsuttu koolle ja jotka hallitus on kokoukselle esittänyt.

40 §

Äänioikeus ja äänivallan käyttäminen yleiskokouksessa

Järjestön yleiskokouksessa osastolla on yksi äänivaltainen edustaja kutakin alkavaa 200 jäsentä kohden. Äänivaltaisten edustajien määrän perusteena on edellisen vuoden jäsenmaksunsa suorittaneiden osastoon kirjattujen henkilöjäsenten määrä. Osaston edustajat yleiskokoukseen valitsee osaston hallitus. Osaston edustajien tulee olla kirjoilla edustamassaan osastossa.

Yleiskokouksessa jokaisella piirillä on yksi piirin hallituksen valitsema äänivaltainen edustaja.

Yleiskokouksen toimihenkilöt sihteereitä lukuun ottamatta voidaan valita vain äänivaltaisista edustajista.

41 §

Läsnäolo- ja puheoikeus yleiskokouksessa

Yleiskokouksessa on läsnäolo-oikeus järjestön kaikilla jäsenillä sekä kaikilla niillä, joilla on puheoikeus.

Äänivaltaisten edustajien lisäksi puheoikeus yleiskokouksessa on tilintarkastajilla, valtuuston jäsenillä, järjestön hallituksen jäsenillä, tarkastusvaliokunnan ja sovittelulautakunnan jäsenillä, pääsihteerillä sekä niillä, joille yleiskokous on päätöksellään myöntänyt puheoikeuden.

42 §

Yleiskokouksen koollekutsuminen sekä laillisuus ja päätösvaltaisuus

Järjestön hallituksen on ilmoitettava varsinaisen yleiskokouksen ajankohta ja paikka viimeistään neljä kuukautta ennen kokousta.

Kokouskutsu, jonka hallitus antaa, on lähetettävä osastoille ja piireille kirjeitse viimeistään neljä viikkoa ennen kokousta. Kutsussa on mainittava kokouksessa käsiteltävät asiat.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu kokouskutsu voidaan toimittaa sähköisesti, jos osaston tai piirin hallitus on ilmoittanut haluavansa kutsut yleiskokoukseen toimitettavan tällä tavalla.

Yleiskokous on laillinen, jos se on kutsuttu koolle tämän pykälän mukaisesti, ja päätösvaltainen, jos kokouksessa on edustettuna vähintään yksi viidesosa osastoista.

43 §

Varsinaisen yleiskokouksen asiat

Järjestön varsinaisessa yleiskokouksessa:

- 1) kokouksen avaa järjestön puheenjohtaja tai joku varapuheenjohtajista tai heidän estyneinä ollessaan iältään vanhin läsnä oleva järjestön hallituksen jäsen;
- 2) valitaan kokouksen puheenjohtaja ja kolme varapuheenjohtajaa sekä tarvittava määrä sihteereitä;

- 3) kokouksen pöytäkirjaa tarkastamaan valitaan vähintään kaksi pöytäkirjantarkastajaa;
- 4) valitaan kokoukselle ääntenlaskijoiden vanhin ja vähintään kuusi muuta ääntenlaskijaa;
- 5) todetaan kokouksen osanottajat ja vahvistetaan heidän valtuutensa;
- 6) todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus;
- 7) päätetään kokouksen työjärjestyksestä;
- 8) käsitellään valtuuston ja järjestön hallituksen kertomukset kolmelta edellisestä vuodelta;
- 9) hyväksytään järjestön toimintalinjaus, joka sisältää toiminnan ja talouden suuntaviivat, seuraavaksi kolmeksi kalenterivuodeksi sekä päätetään käsittelyn yhteydessä tehtyjen ponsiehdotusten hyväksymisestä toimintalinjausta tukeviksi suosituksiksi;
- 10) valitaan järjestön puheenjohtaja sekä kolme varapuheenjohtajaa seuraavaksi kolmeksi vuodeksi;
- 11) valitaan järjestön hallituksen kuusi muuta jäsentä seuraavaksi kolmeksi vuodeksi;
- 12) valitaan tilintarkastaja tilintarkastuslain (1141/2015) mukaisesti tarkastamaan järjestön tilejä kolmelta seuraavalta tilikaudelta;
- 13) valitaan valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä 23 jäsentä ja varajäsentä seuraavaksi kolmeksi vuodeksi;
- 14) käsitellään muut järjestön hallituksen esittämät asiat ja ne asiat, jotka yleiskokous kolmen neljäsosan ääntenenemmistöllä annetuista äänistä päättää ottaa käsiteltävikseen;
- 15) käsitellään yleiskokoukselle tehdyt aloitteet, jotka on toimitettava järjestön hallitukselle vähintään kaksi kuukautta ennen kokousta;
- 16) päätetään kokous.

44 §

Yleiskokouksen vaalitoimikunta

Yleiskokouksessa suoritettavia vaaleja valmistelee järjestön hallituksen asettama vaalitoimikunta, jonka jäseninä toimivat 40§:n 2 momentin mukaisesti valitut piirien edustajat. Järjestön hallitus kutsuu vaalitoimikunnan koolle järjestäytymiskokoukseen yleiskokousvuotena helmikuun viimeiseen päivään mennessä.

Vaalitoimikunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä tarvittaessa ottaa itselleen sihteerin.

Vaalitoimikunta ei saa ehdottaa jäseniään yleiskokouksessa täytettäviin luottamustoimiin.

Vaalitoimikunnan tehtävänä on todeta ne luottamushenkilöt, joiden vaali tulee toimitettavaksi yleiskokouksessa, sekä esittää perusteltu ehdotuksensa valittavista henkilöistä yleiskokoukselle.

7 luku

Valtuusto

45 §

Valtuuston kokoonpano

Valtuustossa on puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi 23 muuta yleiskokouksen valitsemaa jäsentä, joista jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Jokaisen piirin tulee olla edustettuna valtuustossa.

Sama henkilö voidaan valita valtuuston varsinaiseksi jäseneksi enintään kahdeksi peräkkäiseksi kaudeksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen jäsenten lisäksi valtuustossa on seitsemän valtion viranomaisten nimeämää jäsentä henkilökohtaisine varajäsenineen. Näistä yksi edustaa ulkoasiainministeriötä, yksi sisäministeriötä, yksi puolustusministeriötä, yksi oikeusministeriötä, yksi opetus- ja kulttuuriministeriötä, yksi sosiaali- ja terveysministeriötä ja yksi työ- ja elinkeinoministeriötä.

46 §

Valtuuston tehtävät

Valtuuston tehtävänä on:

- 1) valvoa yleiskokouksen hyväksymän toimintalinjauksen ja muiden päätösten toteutumista;
- 2) valvoa järjestön toimintaa, taloutta ja hallintoa valtakunnallisesti;
- 3) hyväksyä järjestön työjärjestys, taloussääntö sekä johtosääntö piireille ja osastoille;
- 4) vahvistaa järjestön toimintakertomus ja keskushallinnon tilinpäätös sekä päättää vastuuvapauden myöntämisestä järjestön hallituksen jäsenille, pääsihteerille ja muille keskushallinnon tilivelvollisille;
- 5) vahvistaa järjestön hallituksen esityksestä järjestön jäsenmaksut;
- 6) erottaa järjestön hallituksen jäsen siten kun tässä asetuksessa säädetään;
- 7) valita uusi järjestön hallituksen jäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi, jos järjestön hallituksen jäsenyys tulee kesken toimikautta avoimeksi;
- 8) ottaa kantaa ajankohtaisiin humanitaarisiin kysymyksiin;
- 9) keskustella järjestön toiminta- ja talouspoliittisista periaatekysymyksistä sekä käsitellä järjestön tulevaisuuden kannalta keskeisiä kysymyksiä;
- 10) osallistua Punaisen Ristin yhteiskuntasuhteiden ylläpitämiseen;
- 11) kehittää järjestön toimintaa muilla vastaavilla tavoilla; sekä
- 12) huolehtia muualla tässä asetuksessa säädettyistä tehtävistä.

47 §

Valtuuston kokoontuminen (*muutettu asetuksella 989/2023, 2.11.2023*)

Valtuusto kokoontuu varsinaiseen kokoukseen kaksi kertaa vuodessa. Kevätkokous on pidettävä maaliskuun 1 päivän ja toukokuun 31 päivän välisenä aikana ja syyskokous on pidettävä lokakuun 1 päivän ja joulukuun 15 päivän välisenä aikana. Valtuuston ylimääräinen kokous pidetään, kun valtuuston puheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi tai kun vähintään yksi kolmasosa valtuuston jäsenistä sitä vaatii. Ylimääräisessä kokouksessa käsitellään asiat, joita varten se on kutsuttu koolle ja jotka järjestön hallitus on kokoukselle esittänyt.

Valtuuston puheenjohtaja kutsuu valtuuston kokoukset koolle. Kutsu valtuuston kokouksiin lähetetään jäsenille ja tarvittaessa varajäsenille kirjeitse viimeistään neljä viikkoa ennen kokousta. Kutsussa on mainittava kokouksessa käsiteltävät asiat, jotka järjestön hallitus valmistelee.

48 §

Päätösvaltaisuus sekä läsnäolo- ja puheoikeus valtuustossa

Valtuusto on päätösvaltainen, kun läsnä on kokouksen puheenjohtaja sekä vähintään 15 muuta jäsentä.

Valtuuston kokouksessa on läsnäolo- ja puheoikeus järjestön hallituksen jäsenillä, pääsihteerillä, tarkastusvaliokunnan jäsenillä, tilintarkastajilla sekä niillä, joille valtuusto on myöntänyt puheoikeuden.

49 §

Valtuuston kevätkokous

Valtuuston kevätkokouksessa:

- 1) käsitellään järjestön hallituksen toimintakertomus ja keskushallinnon tilinpäätös edelliseltä tilikaudelta;
- 2) esitetään yhteenveto piirien ja laitosten tilinpäätöksistä edelliseltä tilikaudelta;
- 3) esitetään järjestön tilintarkastuskertomus;
- 4) vahvistetaan keskushallinnon tilinpäätös ja päätetään vastuuvapauden myöntämisestä järjestön hallituksen jäsenille, pääsihteerille ja muille keskushallinnon tilivelvollisille;
- 5) vahvistetaan järjestön hallituksen esityksestä järjestön jäsenmaksun suuruus ja kannatusjäsenmaksun vähimmäismäärä sekä niiden käyttö seuraavaksi kalenterivuodeksi; sekä
- 6) kuullaan pääsihteerin katsaus järjestön toiminnallisesta ja taloudellisesta tilasta.

50 §

Valtuuston syyskokous

Valtuuston syyskokouksessa käsitellään valtuuston toimivaltaan kuuluvat asiat 46§:n 8-11 kohdan mukaisesti sekä kuullaan pääsihteerin katsaus järjestön toiminnallisesta ja taloudellisesta tilasta.

8 luku

Järjestön hallitus, puheenjohtaja ja pääsihteeri

51 §

Järjestön hallitus

Järjestön hallitukseen kuuluvat yleiskokouksen valitsemat järjestön puheenjohtaja, kolme varapuheenjohtajaa sekä kuusi muuta jäsentä.

Sama henkilö voidaan valita järjestön hallituksen jäseneksi enintään kahdeksi peräkkäiseksi toimikaudeksi.

Järjestön hallitus on päätösvaltainen, kun läsnä on vähintään puolet järjestön hallituksen jäsenistä järjestön hallituksen puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaan luettuna.

Valtuuston puheenjohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksessa.

52 §

Järjestön hallituksen tehtävät

Järjestön hallituksen tehtävänä on:

- 1) ottaa ja erottaa järjestön henkilöjäsenet, sekä pitää jäsenluetteloa;
- 2) kutsua koolle ja valmistella yleiskokous sekä valmistella valtuuston kokous;
- 3) valvoa yleiskokouksen, valtuuston ja järjestön hallituksen päätösten täytäntöönpanoa;
- 4) valmistella ja hyväksyä järjestön vuotuinen toimintasuunnitelma, keskushallinnon ja piirien yhteinen taloussuunnitelma ja keskushallinnon talousarvio sekä valvoa niiden toteutumista;
- 5) huolehtia siitä, että järjestön toiminta on järjestetty asianmukaisella tavalla ja antaa siitä tarvittaessa ohjeita;
- 6) huolehtia järjestön kokonaistaloudesta ja omaisuudesta ja siitä, että järjestön kirjanpito on lainmukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty;
- 7) päättää koko järjestöä koskevista merkittävistä ja laajakantoisista asioista yleiskokouksen ja valtuuston päätösten puitteissa;
- 8) huolehtia siitä, että riskienhallinta, sisäinen valvonta ja tarkastus on asianmukaisesti järjestetty koko järjestössä;
- 9) vahvistaa järjestön henkilöstöpoliittinen yleislinja sekä periaatteet henkilöstön edustuksesta hallinnossa;
- 10) päättää keskushallinnon kiinteän omaisuuden hankinnasta ja luovuttamisesta;
- 11) ottaa ja erottaa järjestön pääsihteeri, keskushallinnon johtavassa asemassa olevat henkilöt ja laitosten johtajat, sekä päättää näiden palkkauksen perusteista ja palkitsemisesta;
- 12) päättää järjestön toimintamuotojen järjestämisestä tarkoituksenmukaisessa oikeudellisessa muodossa;
- 13) päättää järjestön omistuksessa olevien yritysten omistajaohjauksesta;
- 14) asettaa tarvittaessa alustensa laitosten johtokunnat ja määrätä tällöin niiden toiminnasta johtosäännöin;
- 15) valvoa osaltaan, että Punaisen Ristin, Punaisen Puolikuun ja Punaisen Kristallin nimeä ja tunnusta ei käytetä säännösten vastaisesti;
- 16) päättää sovittelulautakunnan sille käsiteltäväksi antamista asioista järjestön sääntöjen mukaisesti;
- 17) vahvistaa osastojen äänivaltaisten edustajien määrä yleiskokouksessa;
- 18) huolehtia muualla tässä asetuksessa säädetyistä tehtävistä; sekä
- 19) käsitellä muut pääsihteerin esittelemät asiat.

Hallitus voi asettaa määräämäänsä tehtävää varten valio- tai toimikuntia taikka työryhmiä, joissa jäsenyys on määräaikainen.

Johtokunnat vastaavat laitostensa toiminnasta järjestön hallituksen hyväksymän toimintasuunnitelman ja talousarvion mukaisesti niiden johtosäännöissä ja järjestön työjärjestyksessä määrätyllä tavalla.

Järjestön hallitus voi siirtää toimivaltaansa kuuluvien asioiden ratkaisemisen valio-, toimi- tai johtokunnalle, pääsihteerille tai toimihenkilölle siten kuin järjestön työjärjestyksessä määrätään.

53 §

Järjestön hallituksen jäsenen eroaminen ja erottaminen

Järjestön hallituksen jäsen voi erota tehtävästä ennen toimikauden päättymistä. Ennenaikaisesta eroamisesta on ilmoitettava järjestön hallitukselle.

Valtuusto voi erottaa järjestön hallituksen jäsenen kesken toimikauden, jos hallituksen jäsen:

- 1) on pysyvästi esteellinen;
- 2) on toiminut järjestön sääntöjen vastaisesti; tai
- 3) on toiminut Punaisen Ristin perusperiaatteita tai muuten olennaisesti järjestön tarkoitusta vastaan.

Jos järjestön hallituksen jäsenyys tulee kesken toimikautta avoimeksi tai jos järjestön hallituksen jäsen menettää kelpoisuutensa tehtävään, valtuuston on valittava uusi hallituksen jäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Erotetulle hallituksen jäsenelle ilmoitetaan päätöksestä kirjallisesti. Erotettu hallituksen jäsen voi vaatia tässä pykälässä tarkoitetun erottamisasiansa uudelleen käsittelyä valtuustossa tekemällä siitä kirjallisen vaatimuksen valtuustolle 30 päivän kuluessa erottamispäätöksen tiedoksisaannista.

54 §

Järjestön puheenjohtaja

Järjestön puheenjohtajan tehtävänä on:

- 1) johtaa järjestön hallituksen työskentelyä;
- 2) toimia pääsihteerin esimiehenä ja yhdessä muun hallituksen kanssa valvoa tämän toimintaa; sekä
- 3) vastata muualla tässä asetuksessa, työjärjestyksessä ja taloussäännössä hänelle määrätystä tehtävistä.

55 §

Pääsihteeri

Pääsihteerin tehtävänä on:

- 1) johtaa ja kehittää koko järjestön työtä sekä vastata toiminnan tarkoituksenmukaisuudesta ja tehokkuudesta;
- 2) raportoida järjestön toiminnasta järjestön hallitukselle ja valtuustolle;
- 3) vastata järjestön hallituksessa käsiteltäviksi tulevien asioiden valmistelusta ja esittelystä;
- 4) vastata yleiskokouksen, valtuuston ja järjestön hallituksen päätösten täytäntöönpanosta;

5) ohjata ja valvoa järjestön henkilöstön toimintaa;

6) ohjata järjestön taloudenpitoa ja seurata, että järjestön omaisuutta ja varoja hoidetaan ja käytetään tarkoituksenmukaisesti; sekä

7) vastata toiminnan edellyttämästä tiedonvälityksestä yhteiskunnan, kansainvälisen Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun liikkeen ja järjestön jäsenten ja vapaaehtoisten välillä.

Pääsihteeri voi siirtää toimivaltaansa kuuluvien yksittäisten asioiden käsittelyn ja ratkaisemisen toimihenkilöille siten kuin järjestön työjärjestyksessä määrätään.

Pääsihteeri voi ottaa ratkaistavakseen tai esiteltäväkseen keskushallinnon toimihenkilölle kuuluvan asian tai siirtää jonkin asian järjestön hallituksen ratkaistavaksi.

9 luku

Sovittelulautakunta

56 §

Sovittelulautakunnan kokoonpano

Yleiskokousvuotena valtuusto asettaa syyskokouksessaan kolmen seuraavan kalenterivuoden toimikaudeksi sovittelulautakunnan, johon kuuluvat puheenjohtajana järjestön puheenjohtaja sekä pääsihteeri ja valtuuston valitsemat vähintään kolme ja enintään seitsemän muuta jäsentä.

Sovittelulautakunnan jäsenillä on oltava valiokunnan tehtäväalueen edellyttämä pätevyys.

Lautakunta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan ja ottaa tarvittaessa itselleen sihteerin.

57 §

Sovittelulautakunnan tehtävät

Sovittelulautakunnan tehtävänä on:

1) selvittää ja ratkaista sellaisia järjestön sisäisiä erimielisyyksiä ja muita riitakysymyksiä, joita ei ole voitu sopia, ratkaista tai selvittää järjestön sääntömääräisessä hallinnossa;

2) käsitellä sellaisia tapauksia, joissa on esitetty, että järjestön jäsen, toimielin, osasto tai vapaaehtoinen on toiminut järjestön periaatteiden, sääntöjen, työjärjestyksen tai johtosääntöjen vastaisesti;

3) esittää järjestön hallitukselle suosituksia toimenpiteistä 1 ja 2 kohdissa mainituissa asioissa; ja

4) selvittää ja ratkaista sääntöjen tulkinnasta aiheutuneet erimielisyydet.

Lautakunta päättää itse, ottaako se jonkin asian käsiteltäväkseen.

Asian lautakunnassa käsittelyyn ottamiseen oikeutetuista tahoista sekä menettelystä sovittelulautakunnassa määrätään työjärjestyksessä.

10 luku

Veripalvelu

58 §

Veripalvelun tehtävät

Suomen Punaisen Ristin Veripalvelun (*Veripalvelu*) tehtävänä on vastata veripalvelutoiminnasta Suomessa normaali- ja poikkeusoloissa. Se harjoittaa myös osaamiseensa liittyvää palvelu-, tutkimus- ja kehittämis-toimintaa ja osallistuu kansainväliseen kehitystyöhön.

11 luku

Huomionosoitukset

59 §

Suomen Punaisen Ristin ansiomerkit

Järjestön ansiomerkkejä ovat Suomen Punaisen Ristin ansioristi, Suomen Punaisen Ristin kultainen ansiomitali Suomen Punaisen Ristin hopeinen ansiomitali ja Suomen Punaisen Ristin pronssinen ansiomitali.

Ansiomerkki voidaan antaa sekä Suomen kansalaiselle että ulkomaalaiselle ansiokkaasta ja epäitsekästä työstä järjestön ja sen tarkoituksen hyväksi.

60 §

Suomen Punaisen Ristin ansiomerkkien kuvaus

Suomen Punaisen Ristin ansioristi on punainen emaloitu risti, jonka keskellä on vihreän tammenoksasep-peleen reunustama ympyrä ja sen sisäpuolella valkoisella pohjalla Punaista Ristiä kuvaava tunnus. Sekä itse ristissä että ympyrän sisällä olevassa Punaista Ristiä kuvaavassa tunnuksessa on kullankeltainen reunus. Ansioristin takasivulla on lyhennyksenä järjestön nimestä kirjaimet SPR ja niiden alla kirjaimet FRK.

Suomen Punaisen Ristin ansiomitalin etusivulla on tammenoksasep-peleen kehystämä Punaista Ristiä kuvaava tunnus ja sanat Inter arma caritas sekä takasivulla järjestön nimi.

Suomen Punaisen Ristin ansiomitaliin kuuluu punainen valkoraitainen nauha, jonka leveys on 30 millimetriä.

61 §

Suomen Punaisen Ristin ansiomerkkien myöntäminen

Tasavallan presidentti päättää Suomen Punaisen Ristin ansiomerkkien myöntämisestä siten kuin Suomen Punaisesta Rististä annetussa laissa säädetään. Järjestön hallitus tekee esityksen ansiomerkkien myöntämisestä sisäministeriölle.

Ansiomerkkiä seuraa järjestön virallisesti allekirjoittama kunniakirja. Ansiomerkki ja kunniakirja annetaan maksutta.

62 §

Muut huomionosoitukset

Järjestön hallitus voi päättää muidenkin huomionosoitusten kuin ansiomerkkien käyttöönotosta sekä antaa niistä tarkempia ohjeita.

12 luku

Taloushallinto ja sisäinen valvonta

63 §

Toiminta- ja tilikausi

Järjestön sekä piirien ja osastojen toiminta- ja tilikausi on kalenterivuosi.

64 §

Järjestön kokonaisomaisuus

Järjestön kokonaisomaisuutta, joka jakautuu keskushallinnon, piirien ja osastojen hallinnassa ja omistuksessa olevaan omaisuuteen, on hoidettava huolellisesti ja suunnitelmallisesti siten, että se turvaa järjestön toimintaedellytykset järjestön tarkoituksen toteuttamiseksi 2 §:ssä säädetyn mukaisesti.

Katastrofirahastoon tai järjestön piirissä käytettäväksi ei saa hyväksyä lahjoituksia, jotka ovat ristiriidassa Punaisen Ristin peruseriaatteiden kanssa tai jotka ovat muutoin järjestön tarkoituksen vastaisia.

Humanitaarista apua lukuun ottamatta järjestö toimielimineen voi lahjoittaa varoja ja omaisuutta henkilölle tai yhteisölle ainoastaan järjestön hallituksen päätöksen mukaisesti.

Piirien tai osastojen toimintaan, josta voi aiheutua järjestölle merkittäviä taloudellisia vastuuta tai joka voi olennaisesti vaikuttaa piirin tai osaston omaisuuden määrään ja asemaan järjestön kokonaisomaisuutena, on piirin etukäteen haettava lupa järjestön hallitukselta ja osaston piirin hallitukselta.

65 §

Taloudenhoito, kirjanpito ja tilintarkastus

Järjestön taloudenhoidossa ja kirjanpidossa noudatetaan kirjanpitolakia (1336/1997) ja kirjanpitoasetusta (1339/1997) sekä tilintarkastuksessa tilintarkastuslakia (1141/2015). Järjestön keskushallinnolla, piireillä ja osastoilla on velvollisuus järjestää tilintarkastus tai toiminnantarkastus siten kuin yhdistyslaissa (503/1989) säädetään.

Tarkempia määräyksiä järjestön keskushallinnon, piirien ja osastojen taloudenhoidosta, kirjanpidosta, tilintarkastuksesta ja toiminnantarkastuksesta annetaan valtuuston hyväksymässä taloussäännössä.

66 §

Tilintarkastajan toimikaudet

Järjestön, piirin tai osaston tilintarkastajaksi valitun tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön toimikausien yhteenlaskettu kesto saa olla enintään yhdeksän vuotta.

67 §

Sisäinen valvonta ja tarkastus (muutettu asetuksella 989/2023, 2.11.2023)

Järjestön sisäisellä valvonnalla varmistetaan, että järjestössä noudatetaan siihen soveltuvaa lainsäädäntöä ja muita määräyksiä sekä järjestön sääntöjä, ohjeita ja toimintaperiaatteita.

Kunkin järjestöyksikön hallituksen on järjestettävä riittävä sisäinen valvonta järjestöyksikössä sekä sen alaisissa laitoksissa ja muissa yksiköissä.

Pääsihteerillä, tarkastusvaliokunnalla sekä keskushallinnon sisäisellä tarkastajalla on velvollisuus ja oikeus toteuttaa sisäistä tarkastusta siten kuin valtuuston hyväksymässä taloussäännössä määrätään.

68 §

Tarkastusvaliokunta

Järjestön hallitus asettaa yleiskokouskaudeksi tarkastusvaliokunnan, johon kuuluu puheenjohtajan lisäksi vähintään kolme ja enintään seitsemän muuta jäsentä. Valiokunta nimeää keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Tarkastusvaliokunnan jäsenillä on oltava valiokunnan tehtäväalueen edellyttämä pätevyys ja vähintään yhdellä jäsenellä tulee olla asiantuntemusta erityisesti laskentatoimen, kirjanpidon ja tarkastuksen alalla.

Valiokunta on päätösvaltainen, kun vähintään puolet sen jäsenistä mukaan lukien puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja on läsnä.

69 §

Tarkastusvaliokunnan tehtävät

Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on

- 1) avustaa järjestön hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän tarkoituksenmukaisuuden arvioimisessa;
- 2) avustaa tilinpäätösraportoinnin ja muun taloudellisen raportoinnin oikeellisuuden varmistamisessa;
- 3) arvioida järjestön sisäisen valvonnan, riskienhallintajärjestelmien ja tarkastustoiminnan tehokkuutta;
- 4) käsitellä järjestön sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen tarkastussuunnitelmat ja käsitellä sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen tarkastusraportit;
- 5) arvioida lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön riippumattomuutta ja seurata tilintarkastajan muiden palvelujen tarjoamista järjestölle;
- 6) valmistella tilintarkastajan valintaa koskeva päätösehdotus vaalitoimikunnalle;
- 7) arvioida lakien ja määräysten noudattamista järjestössä; sekä
- 8) varmistaa, että kirjanpitoa, sisäistä valvontaa tai sisäistä tarkastusta koskevien huomautusten tekeminen on mahdollista mukaan lukien nimettömät ja luottamukselliset huomautukset järjestön palveluksessa olevilta.

Tarkastusvaliokunnan toiminta koskee kaikkia keskushallinnon yksiköitä, piirejä ja osastoja laitoksineen. Tarkastusvaliokunnalla on oikeus saada tarpeelliset tiedot tehtäviensä toteuttamiseksi. Tarkastusvaliokunta raportoi käsittelemistään asioista sekä havainnoistaan järjestön hallitukselle.

13 luku

Erinäiset säännökset

70 §

Päätöksenteko

Järjestön valtakunnallisissa, alueellisissa ja paikallisissa toimielimissä sekä muissa järjestöyksiköissä kullakin ennen vaali- tai äänestyspäivää 12 vuotta täyttäneellä äänioikeutetulla on yksi ääni. Äänioikeutta ei voi valtakirjalla tai muutoin siirtää toiselle henkilölle.

Sekä asia- että menettelytapakysymyksissä päätökseksi tulee, 24, 26, 43§:n 14 kohdassa ja 75§:ssä säädettyin poikkeuksin se mielipide, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä. Jos äänet menevät tasan, päätökseksi tulee se mielipide, jota puheenjohtaja on kannattanut.

Järjestön toimielimissä ei saa tehdä päätöstä, joka aiheuttaa jäsenelle tai muulle henkilölle epäoikeutettua etua toisen jäsenen tai järjestön, piirin tai osaston kustannuksella.

Päätöksiä valmisteltaessa on mahdollisuuksien mukaan kuultava säännöllisesti järjestön toimintaan osallistuvia vapaaehtoisia.

Päätöksen moitteenvaraisuuden, mitättömyyden ja täytäntöönpanokiellon osalta noudatetaan soveltuvin osin, mitä yhdistyslain (503/1989) 32-34 §:ssä säädetään.

71 §

Vaalit

Järjestön toimielimissä kullakin äänioikeutetulla on yksi ääni.

Vaaleissa kukin äänioikeutettu saa äänestää enintään niin monta ehdokasta kuin on valittaviakin.

Vaaleissa tulevat valituiksi eniten ääniä saaneet. Jos valittavia on vain yksi, valituksi tulemiseen tarvitaan kuitenkin yli puolet annetuista äänistä. Jos äänet menevät tasan, vaaleissa ratkaisee arpa.

Vaalit toimitetaan suljettuna lippuäänestyksenä taikka tietoliikenneyhteyttä tai muuta teknistä apuvälinettä käytettäessä vastaavalla teknisellä menetelmällä.

72 §

Etäosallistuminen ja etäkokous (muutettu asetuksella 989/2023, 2.11.2023)

Kokouksen pitämisestä tietoliikenneyhteyden ja teknisen apuvälineen avulla tai siitä, että kokous järjestetään ilman kokouspaikkaa siten, että jäsenet käyttävät päätösvaltaansa tietoliikenneyhteyden ja teknisen apuvälineen avulla, voi päättää järjestön toimielin niin, että:

- 1) yleiskokouksesta päättää yleiskokous tai järjestön hallitus;
- 2) valtuuston kokouksesta päättää valtuusto tai järjestön hallitus;
- 3) piirin kokouksesta päättää piirin kokous tai piirin hallitus
- 4) osaston kokouksesta päättää osaston kokous tai osaston hallitus.

Kun järjestön toimielin päättää kokouksen järjestämisestä 1 momentissa tarkoitetulla tavalla, se voi samalla päättää, että jäsen voi kokouksessa käyttää vain osaa jäsenen oikeuksista tai että oikeutta voi käyttää vain sen päättämällä tavalla.

Jos kokoukseen voi osallistua tietoliikenneyhteyden ja teknisen apuvälineen avulla, tästä on mainittava kokouskutsussa. Kokouskutsussa on lisäksi mainittava osallistumisen teknisestä toteutuksesta sekä jäsenen oikeuksien käyttämisen mahdollisista rajoituksista.

73 §

Esteellisyys

Järjestön luottamustoimeen valitun tulee järjestöön liittyvissä kysymyksissä toimia järjestön edun mukaisesti.

Kukaan ei saa osallistua sellaisen asian käsittelyyn, jossa hänen yksityinen etunsa saattaa olla ristiriidassa järjestön edun kanssa yhdistyslain 26 tai 37 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

74 §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Vahingonkorvausvelvollisuudesta säädetään yhdistyslaissa.

75 §

Asetuksen muuttaminen sekä varojen käyttö järjestön lakatessa

Muutoksista tähän asetukseen sisältyviin järjestön sääntöihin säädetään tasavallan presidentin asetuksella sen jälkeen, kun asiasta on päätetty vähintään kolmen neljäsosan äänten enemmistöllä annetuista äänistä järjestön yleiskokouksessa.

Yleiskokouksen päätös järjestön toiminnan lopettamisesta tehdään 1 momentissa säädetyssä järjestyksessä.

Järjestön lakatessa sen varat on käytettävä 2 §:ssä mainitun tarkoituksen toteuttamiseen ottaen lisäksi huomioon lahjakirjoihin ja testamentteihin sisältyvät erityismääräykset.

14 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

76 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018.

Tällä asetuksella kumotaan Suomen Punaisesta Rististä 14 päivänä lokakuuta 2005 annettu tasavallan presidentin asetus (811/2005) muutoksineen.

77 §

Siirtymäsäännökset

Valtuuston tällä asetuksella kumottavan asetuksen nojalla antamat työjärjestys ja taloussääntö sekä osastojen ja piirien johtosäännöt voidaan muuttaa valtuuston kokouksessa tämän asetuksen mukaisiksi jo ennen tämän asetuksen voimaantuloa, kuitenkin siten, että ne voivat tulla voimaan aikaisintaan 1 päivänä tammikuuta 2018. Siihen asti kumottavan asetuksen nojalla annetut järjestön työjärjestys ja taloussääntö sekä piirien ja osastojen johtosäännöt jäävät edelleen voimaan.

Järjestön hallituksen tulee pyytää oikeusministeriötä nimeämään edustajansa valtuuston jäseneksi ja varajäseneksi ja antamaan tästä tieto järjestön hallitukselle viimeistään 15 päivänä joulukuuta 2017.

Laskettaessa tämän asetuksen mukaisia peräkkäisiä toimikausia otetaan ensimmäisenä toimikautena huomioon se toimikausi, joka alkaa tai on kulumassa 1 päivänä tammikuuta 2018.

Asetus 989/2023 tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2024. Laskettaessa asetuksen 37 §:n 4 momentin mukaisia peräkkäisiä toimikausia otetaan ensimmäisenä toimikautena huomioon se toimikausi, joka alkaa tai on kulumassa 1 päivänä tammikuuta 2024.